

Programmering og Problemløsning, 2017

Rekursion

Martin Elsman

Department of Computer Science
University of Copenhagen
DIKU

October 9, 2017

1 Rekursion

- Rekursion over heltal
- Accumulerede Parametre og Halerekursion
- Gensidig Rekursion
- Rekursion over Lister
- Rekursion over Arrays

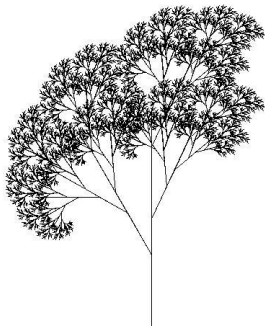
Rekursion

En metode for hvilken en løsning til et problem findes ved at løse mindre instanser af det samme problem.

- Rekursion kan anvendes til at løse en lang række forskellige problemstillinger.
- Rekursion er et af de mest centrale begreber indenfor computer science.

Eksempler på rekursion

- GNU's Not Unix (recursive acronym)
- Google "recursion"
- Mængden af alle heltal:
 $\mathbb{N} = \{n \mid n = 1 \vee \exists k.n = k + 1, k \in \mathbb{N}\}$
- Factorial ($n!$)
- Binær søgning
- Sortering (quick sort, merge sort)
- Find primtæl (Eratosthenes si)
- Tegning af fraktaler (tree)

Fakultetsfunktionen ($n!$)

En rekursiv definition:

$$fact(n) = \begin{cases} 1 & n = 0 \\ n * fact(n - 1) & n > 0 \end{cases}$$

En implementation i F#:

```
let rec fact n = if n <= 1 then 1
                 else n * fact (n-1)
```

```
let x = fact 5
```

```
// = fact 5
```

```
// → 5 * fact (5-1) → 5 * fact 4
```

```
// → 5 * (4 * fact (4-1)) ~→ 5 * (4 * (3 * (2 * 1)))
```

```
// → 5 * (4 * (3 * 2)) → 5 * (4 * 6)
```

```
// → 5 * 24 → 120
```

Bemærk:

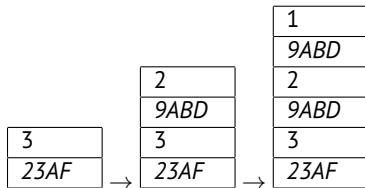
- Nøgleordet **rec** er nødvendigt før en funktion kan henvise til sig selv...

Rekursion i F#

F# oversætterten implementerer rekursion ved at vedligeholde både en *instruktionspeger* (IP) samt en *kald-stak* når programmet kører.

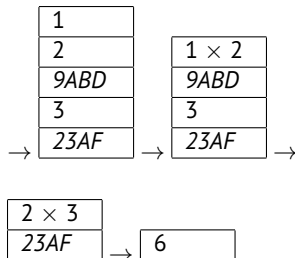
Funktionskald – Ex: fact 3:

- 1 Først lægges returadresse og argument på stakken.
- 2 IP justeres til adressen på funktionen (og der hoppes).

Funktionsreturnering:

- 1 Argument tages af stakken.
- 2 Returadressen tages af stakken.
- 3 Returværdi lægges på stakken.
- 4 IP justeres til at indeholde retur-adressen (og der hoppes).
- 5 Kaldet kan nu læse returværdien på stakken.

Fibonacci-tal

En rekursiv definition:

$$fib(n) = \begin{cases} 1 & n \in \{1, 2\} \\ fib(n-1) + fib(n-2) & n > 2 \end{cases}$$

En implementation i F#:

```
let rec fib n = if n = 1 || n = 2 then 1
                else fib (n-1) + fib (n-2)
```

```
let x = fib 5
```

```
// = fib 5
```

```
// → fib(5-1) + fib(5-2) ~→ fib 4 + fib 3
```

```
// → (fib(4-1) + fib(4-2)) + fib 3
```

```
// ~→ (fib 3 + fib 2) + fib 3
```

```
// ~→ ((fib 2 + fib 1) + fib 2) + fib 3 ~→ ((1 + 1) + 1) + fib 3
```

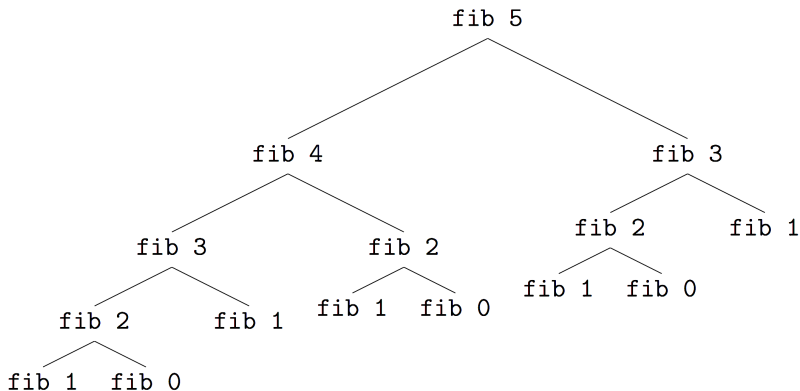
```
// ~→ 3 + (fib 2 + fib 1) ~→ 3 + (1 + 1) ~→ 5
```

Bemærk:

- De 10 første fibonacci tal: [1; 1; 2; 3; 5; 8; 13; 21; 34; 55]

Fibonacci-tal (forsat)

Kald-træ:

Spørgsmål:

- Kunne man forestille sig en hurtigere version af `fib`?

Fibonacci-tal (forsat)

En mere effektiv implementation af fibonacci-tal i F#:

```
let rec fib2 p1 p2 n =  
    if n = 1 || n = 2 then p2  
    else fib2 p2 (p1+p2) (n-1)  
  
let xs = List.init 10 (fun x -> x + 1)  
do printf "%A\n" (List.map (fib2 1 1) xs)
```

Kørsel:

```
bash-3.2$ fsharp --nologo fib.fs && mono fib.exe  
[1; 1; 2; 3; 5; 8; 13; 21; 34; 55]
```

Funktionen er “hale-rekursiv”

- Efter det rekursive kald skal funktionen ikke foretage yderligere operationer for at fremkalde resultatet.
- Det betyder at funktionen kører i konstant stak-plads!

Halerekursiv version af fakultetsfunktionen

```
let rec fac2 acc n =  
    if n <= 1 then acc  
    else fac2 (n*acc) (n-1)  
  
let xs = List.init 10 (fun x -> x + 1)  
do printf "%A\n" (List.map (fac2 1) xs)
```

De første ti fakultetstal - [1..10]:

Vi kan også undgå at fakultetsfunktionen bruger unødigt stakplads:

```
bash-3.2$ fsharpc --nologo fac2.fs && mono fac2.exe  
[1; 2; 6; 24; 120; 720; 5040; 40320; 362880; 3628800]
```

Bemærk:

- Generelt er det en god ide at benytte sig af halerekursion når det er oplagt muligt.

Gensidig Rekursion

F# tillader at man kan definere gensidigt recursive funktioner.

Eksempel:

```
let rec even x =  
    if x = 0 then true else odd (x-1)  
and odd x =  
    if x = 0 then false else even (x-1)  
  
let t = not(odd 34) && even 36 && not(odd 0)  
    && even 0 && not(even 1) && odd 1  
  
do printf "%b\n" t
```

Bemærk:

- Nøgleordet **and** benyttes til at knytte de to gensidigt rekursive definitioner sammen.

Rekursion over Lister

Vi kan finde længden på en liste ved hjælp af rekursion:

```
let rec length xs =  
  if List.isEmpty xs then 0  
  else 1 + length (List.tail xs)
```

Bedre hale-rekursiv version (konstant stakplads)

```
let length xs =  
  let rec len acc xs =  
    if List.isEmpty xs then acc  
    else len (acc+1) (List.tail xs)  
  in len 0 xs
```

Bemærk:

- Vi vil senere se hvordan “pattern-matching” kan gøre definitionerne endnu mere læselige.

Implementation af `List.find` med rekursion

Vi kan finde et element i en liste direkte ved hjælp af rekursion:

```
let rec find p xs =  
  if List.isEmpty xs then None  
  else if p (List.head xs) then Some (List.head xs)  
  else find p (List.tail xs)
```

```
let xs = [34;23;56;76;23]
```

```
do printf "%A\n" (find (fun x -> x > 50) xs)
```

De to rekursive tilfælde:

- Når listen er tom – base case (`[]`).
- Når listen har mindst et element (`: :`).

Binær søgning i sorteret array

Vi kan finde et element i et **sorteret** array hurtigere end ved at gennemløbe arrayet.

Binær søgning i array:

```
let bsearch (arr:int[]) x =
  let rec bs min max =
    if min > max then None
    else let mid = (max+min) / 2
         in if x < arr.[mid] then bs min (mid-1)
            else if x > arr.[mid] then bs (mid+1) max
            else Some mid
  in bs 0 (Array.length arr - 1)

let arr = [|23;34;41;56;76;123;323|] // sorteret array
do printf "%A\n" (bsearch arr 76)
```

Kald af funktionen bs:

- 1 bs 0 7 → mid = 3
- 2 bs 4 7 → mid = 5
- 3 bs 4 4 → mid = 4 → Found

← only $\log(n)$ steps...